

DE CAMINO

ANYA NIEWIERRA

Lezen voor Iedereen | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

www.lezenvooriedereen.be

www.eenvoudigcommuniceren.nl

Deze uitgave is een bewerking van de roman *De Camino*,
oorspronkelijk gepubliceerd door uitgeverij Luitingh-Sijthoff in 2022.

Oorspronkelijke tekst: Anya Niewierra

Bewerking: Jet Doedel

Vertaling, redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren

Cover: Studio Vonk en De Boer

© 2025 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 783 4

NUR 286

DE CAMINO

ANYA NIEWIERRA

IN MAKKELIJKE TAAL

leeslicht

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

Beste lezer,

Voor je ligt de makkelijk lezen-versie van *De Camino*, een spannende thriller van Anya Niewierrra. Hertaler Jet Doedel heeft *De Camino* opnieuw opgeschreven in makkelijke taal. Speciaal voor iedereen die moeite heeft met lezen, niet zo vaak leest, of Nederlands leert.

Deze bewerking is korter dan het originele boek. Ook worden er weinig moeilijke woorden in gebruikt. De paar moeilijke woorden die in het verhaal staan, zijn onderstreept en worden uitgelegd op pagina 112. Daarnaast zijn sommige namen makkelijker leesbaar dan in het originele boek.

We wensen je veel leesplezier!

De redactie

13 juli

Ik ben Lotte Bonnet. Ik kom uit Nederland, maar op dit moment ben ik in Bosnië. Over een paar dagen komen mijn zoons Stefan en Joran hier ook naartoe. We gaan samen de as van Emil uitstrooien. Emil was mijn man, de vader van mijn zoons.

Emil is bijna een jaar geleden overleden. Hij maakte zelf een einde aan zijn leven. Dat gebeurde tijdens de Camino, een bekende wandeltocht in Frankrijk.

Emil was een lieve, vrolijke man. Sinds zijn dood heb ik veel verdriet. En ik heb ook veel vragen. Waarom stapte Emil zelf uit het leven? Waarom sneed hij op de Camino met een mes zijn eigen keel door?

Het afgelopen jaar was heel moeilijk voor me. Ook daarom ben ik naar Bosnië gegaan. Ik ga proberen om Emils dood te accepteren. En om hem los te laten.

Ik heb oude foto's meegenomen naar Bosnië, van plekken uit Emils jeugd. Ik ga naar die plekken toe.

Ik heb ook contact gezocht met een advocaat in de Bosnische stad Sarajevo.

De advocaat heet Omer. Omer doet onderzoek naar personen die eind vorige eeuw zijn verdwenen tijdens de oorlog in voormalig Joegoslavië. Ik heb Omer gevraagd om het verleden van Emil te onderzoeken. Misschien vindt Omer antwoorden op mijn vragen. Misschien begrijp ik Emils dood dan beter.

Ik zit in het kantoor van Omer. Hij heeft inderdaad nieuws gevonden over Emil. Maar het is geen goed nieuws.

Omer zegt: 'Mevrouw Bonnet, uw man heette niet Emil Jukic. De echte Emil Jukic is al sinds de zomer van 1995 vermist. In 2017 zijn de botten uit een massagraf onderzocht op DNA. Toen bleek: de echte Emil Jukic lag in dat graf. Waarschijnlijk is hij in de oorlog vermoord door Bosnisch-Servische soldaten. Uw man is dus iemand anders. Uw man heeft de naam van een overleden persoon aangenomen.'

Ik schrik heel erg van Omers woorden. Ik begin te huilen.

'Maar wie was mijn man dan?', vraag ik door mijn tranen. 'En waarom gebruikte hij een andere naam?' 'Dat weet ik nog niet', zegt Omer. 'Maar dat ga ik onderzoeken. Ik ga proberen de echte identiteit van uw man te vinden.'

Omer stelt me heel veel vragen over Emil. Ik geef overal uitgebreid antwoord op.

Dan zegt hij: 'Goed, met deze informatie ga ik uitzoeken wie uw man was. Ik heb ook DNA van een van uw zoons nodig, bijvoorbeeld van een haar. Hun DNA lijkt op dat van hun vader. Dat zou helpen bij de zoektocht.'

'Dat moet wel lukken', zeg ik.

Over een paar dagen komen mijn zoons naar Bosnië. Dan lukt het me vast wel om een haar van een van hen te pakken.

'Hoe is uw man eigenlijk overleden?', vraagt Omer dan.

'Door zelfdoding', vertel ik. 'Hij liep de Camino, een wandeltocht in Frankrijk. Daar stak hij een mes in zijn eigen keel. Ik kon het eerst niet geloven. Een uur voor zijn dood stuurde hij me nog een vrolijk bericht! Maar de Franse politie wist het zeker: mijn man had zichzelf gedood.'

'Misschien is er tijdens die wandeltocht iets gebeurd', zegt Omer. 'Iets wat te maken had met zijn verleden.'

Ja, dat denk ik ook: er is iets gebeurd onderweg.

Maar wat?

'Als ik iets weet, bel ik u meteen', zegt Omer. 'En mevrouw Bonnet, wees alstublieft voorzichtig. Vertel niemand dat uw man een andere identiteit had. Voor uw eigen veiligheid.'

Met trillende benen ga ik de kamer uit.

De dagen hierna zijn heel verwarrend. Het ene moment ben ik boos, het andere moment verdrietig of in paniek. Ik dacht dat ik mijn man kende. Hij was een Bosnisch-Kroatische vluchteling, die in 1995 asiel kreeg in Duitsland. In 1998 zijn we getrouwd. Mijn lieve man en ik waren 21 jaar samen. We kregen twee zoons. En nu blijkt hij ineens iemand anders te zijn. Wie was mijn man?

*

Een paar dagen later komen mijn zoons ook naar Bosnië. Ik vertel ze nog niets over Omer en de identiteit van hun vader. Er is nog te veel onduidelijk. We gaan de as van Emil uitstrooien. We hebben lang nagedacht over de juiste plek. Thuis hebben we foto's van Emil bekeken. Op een oude foto stond Emil met twee vriendjes bij een waterval in Bosnië, vlak bij hun dorp.

Mijn zoons zeiden: 'Dat is een goede plek om papa's as uit te strooien. Hij vertelde weleens over die plek. Daar speelde hij vroeger.'

En nu zijn we hier, bij de waterval. In mijn handen heb ik de pot met de as van Emil. Stefan en Joran hebben allebei een witte roos in hun hand.

Vandaag laten we Emil gaan.

De jongens zeggen woorden over liefde en afscheid. Ik loop een stukje het water in. Ik haal de deksel van de pot en houd de pot in het water.

De as van Emil stroomt eruit.

‘Dag, lieve Emil’, fluister ik.

‘Dag, lieve papa’, zeggen Stefan en Joran.

Ze leggen de rozen in het water. Die stromen mee met de as.

We houden elkaar vast. Als de as en de rozen zijn verdwenen, lopen we stil terug naar de auto. Ik voel me heel verdrietig.

‘Gaat het, mam?’, vraagt Joran.

‘Jawel’, zeg ik. ‘Ik heb een besluit genomen.’

‘Wat dan?’, vraagt Stefan.

‘Ik ga de Camino lopen. Net als papa.’

Dag 1 (26 juli)

Dit is mijn plan: ik ga precies hetzelfde stuk van de Camino lopen als Emil vorig jaar. Dat is 170 kilometer door Zuid-Frankrijk, van het stadje Le Puy naar het stadje Conques. Ik ga slapen in dezelfde hotels, in dezelfde kamers, op dezelfde datums. Misschien ontdek ik dan meer over Emil.

Thuis in Limburg pak ik mijn rugzak voor de wandeltocht in. Ondertussen denk ik aan Emil. Aan hoe het begon tussen ons.

In de zomer van 1997 was ik met Marjo in Duitsland, hier vlak over de grens. Marjo was mijn nichtje en mijn beste vriendin.

Die dag in Duitsland zaten we op een terrasje in de zon. Twee jonge mannen kwamen aan de tafel naast ons zitten. We begonnen met elkaar te praten. De ene man heette Paul en kwam uit Polen. De andere man was Emil, uit Bosnië.

Marjo en Paul werden meteen verliefd. Een half jaar later waren ze getrouwd.

Emil en ik werden eerst vrienden. We groeiden steeds meer naar elkaar toe. Hij kwam bij mij op mijn oude boerderij wonen. Emil werkte bij het bouwbedrijf van Paul.

Ik heb mijn eigen bedrijf: ik ben bonbon-maker. In onze oude boerderij heb ik mijn werkplaats voor de chocola en mijn kantoor.

Toen ik onverwacht zwanger werd van Emil, zijn we getrouwd. Stefan werd geboren, en een paar jaar later Joran.

Marjo en Paul kregen een dochter, Caroline. Maar toen ging het mis. Twee maanden na de geboorte van Caroline kreeg Marjo een ongeluk. Ze ging dood. Paul bleef alleen achter met de baby.

Het was een heel moeilijke tijd voor Paul. Hij was depressief en dronk te veel. Emil en ik vroegen of Paul bij ons kwam wonen, samen met Caroline.

Dat deed hij. Op onze boerderij hadden ze hun eigen appartement.

Paul was veel van huis voor zijn werk. Ik zorgde vaak voor Caroline. De dochter van Paul en Marjo voelt daarom als mijn eigen dochter.

Zo, mijn rugzak voor de Camino is ingepakt. Ik ga op mijn bed zitten en kijk naar twee foto's aan de muur. Die foto's bracht Emil mee uit Bosnië. Op de ene foto staat Emil met twee jongetjes bij de waterval. Dat is de plek waar we twee weken geleden Emils as hebben uitgestrooid. Op de andere foto staat een mooi meisje van een jaar of veertien. Ze leunt in een witte jurk tegen een muur.

Ik vond deze foto's ooit in een envelop in een la. Als verrassing liet ik ze inlijsten voor Emil. Maar toen hij de foto's zag, moest hij huilen. Het meisje op de foto was vroeger een vriendin, zei hij. Maar ze leefde niet meer. En ook de twee vriendjes bij de waterval waren gestorven in de oorlog. Emil legde de foto's terug in de la. Pas na zijn dood heb ik ze opgehangen boven mijn bed.

Er was ook nog een derde foto. Daarop staat een ijzeren kruis op een kale vlakte in de bergen. Op het kruis zit een roofvogel, een valk. Naast het kruis staat een zwart schaap. Ook die foto wilde Emil niet ophangen. Die plek betekent ellende, zei hij. Maar ik vond het een prachtige foto. Ik hing hem op in mijn werkplaats. Daar hangt hij al jaren.

Paul komt de slaapkamer binnen.

'Heb je alles ingepakt?', vraagt hij.

Er klinkt bezorgdheid in zijn stem. Paul vindt mijn Camino-plan geen goed idee. Zeker niet na mijn ontdekking over de identiteit van Emil. Hij zei dat mensen niet zomaar een andere naam nemen.

Dan is er vast iets ergs gebeurd.

Paul gaat naast me op het bed zitten.

'Moet je echt de Camino gaan lopen?', vraagt hij.

'Misschien is het gevaarlijk. Misschien heeft Emils dood iets met zijn verleden in Bosnië te maken.'

‘Daarom ga ik juist’, zeg ik. ‘Er is iets gebeurd op die Camino. Ik ga, wat jij er ook van vindt.’

*

’s Avonds zit ik in de kamer op de bank. Paul komt binnen. Caroline slaapt al. Paul schenkt een glas wodka in. Hij kijkt door het raam naar de Limburgse heuvels. Buiten regent het.

Dan komt hij bij me zitten.

Ik kijk naar Pauls glas. Dat is behoorlijk vol. Paul mag niet veel drinken van de dokter. Want hij heeft geen sterk hart. Maar hij vindt het moeilijk om minder te drinken.

Paul kijkt me aan, op een manier die ik niet ken.

‘Wat is er?’, vraag ik.

‘Ik ga je iets belangrijks vragen’, zegt hij.

‘Je begint toch niet weer over die Camino?’, zeg ik. ‘Want ik ga toch.’

‘Nee, het is iets anders. Lotte, wil je met me trouwen?’

Even ben ik stil. Waar komt dit ineens vandaan?

‘Trouwen?’, zeg ik verbaasd. ‘Maar Paul, ik hou niet op die manier van jou. En jij niet van mij.’

‘Jawel, ik hou wel van je. Niet zoals van Marjo, dat is waar. Maar ik ben graag bij je. We zijn goede vrienden. We wonen in hetzelfde huis.’

We voeden samen Caroline op. We wandelen, eten en lachen samen. Wat wil je nog meer?’

Ik denk na. Paul heeft wel een beetje gelijk. We doen al veel samen. En voor Caroline zou het logisch zijn. Paul is veel weg voor zijn werk, en dan is Caroline altijd hier. En als Paul wel thuis is, is hij ’s avonds ook bij mij. Daarna gaan we altijd naar onze eigen slaapkamers. Dat zou dan één slaapkamer moeten worden?

‘Maar Paul, we slapen niet samen. Wij hebben geen seks.’

‘Nóg niet’, zegt hij. ‘Lotte, we zijn misschien niet verliefd. Maar we zijn wel dol op elkaar. Dus ... Wil je met me trouwen?’

‘Ik weet het niet’, zeg ik. ‘Maar morgen ga ik de Camino lopen. Dan heb ik twee weken om erover na te denken.’